

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvarica po 60 vin.

Izšla vsak dan. Izv. emši ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-horv. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

„Povodom Najvišjega godu dnevi darovanja od 4. do 8. oktobra 1916: Kupujte oficijalne znake dnevov darovanja. Pristopajte kot udje k društvu „C. kr. avstrijski zaklad za vojaške vdove in sirote“.

Velika topovska bitka na Krasu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Na Krasu se bije topovska bitka v popolnem obsegu. Mestoma je poizkušala sovražna pehota napadati, a potlačil jo je topovski ogenj.

Na bojni črti doline Fleims se nadaljujejo topovski boji. Položaj se ni izpremenil. Na Cimone so izkopal naše čete od 23. septembra do 2. oktobra 35 Italijanov in jih rešile. V celoti smo privedli 482 ujetnikov in zaplenili 6 strojnih pušk, 3 metalice min in veliko pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 5. oktobra. Uradno:

Dne 4. t. m. zvečer je skupina morskih letal s prav dobrim uspehom metala težke, srednje in lahke bombe na sovražno letalno postajo pri Građežu, San Canziano in Staranzano. Letala so se kljub ljutom obstreljevanju vrnila vsa nepoškodovana.

Poveljstvo mornarice.

× × ×

Velikanska bitka na goriškem bojišču se nadaljuje. Italijani nadaljujejo z artiljerijskim ognjem in poskušajo tu pa tam s slabotnimi pehotnimi napadi. Nova ofenziva še ni dosegla dosedaj svojega viška. Generalni laški napad je še pred nami. Značaj tem novim bojem na Krasu dajo posebno metalci min, ki bobne posebno v nočeh ko vse podirajoč orkan. Ravnotako imamo skoraj vsaki dan lahke obiske z zračnimi boji. Ta teden so naši sestrelili pred Gorico en laški aeroplan. Italijani so začeli posnemati čisto srancoski sistem ob Sommi. Posebno glede bobnečega in zapiralnega ognja. Kakor poročajo vojni poročevalci, poskušajo Lahi konstantno s strelji pretrgati telefonsko in telegrafsko zvezo naših prednjih čet z glavnimi poveljstvi. Naši že skrbno s protidredbami, da ne pojde laško seme v klasje.

× × ×

Italijansko uradno poročilo.

3. oktobra. V Astiški dolini in na Asijski visoki planoti je sovražnik ljuto streljal s topovi na razne kraje. Nekaj škode je v Arsieru. Iz visokih gora se zopet poroča o novih uspehih naše ofenzive. Včeraj se je posrečilo enemu oddelku naših, ki je v sovražnem ognju priplezal na strme čeri, da je zasedel drugi vrh Colbricon gorovja (južnozahodno od prve kote 2404, ki so jo naši že prej zavzeli.) V zgornji Cordevolski dolini so napadli ponoči na 2. oktober mali sovražni oddelki po ognju z bombami naše prednje postojanke na višini Lef, a smo jih z izgubami za nje vrgli. V Karnijskih alpah med Monte Cogliano in Piazze Colina se je posrečilo našim oddelkom, ko so spretno obšle visoko po sovražniku zasedeno skalo, da so dosegli vrh (2776 metrov visok). Sovražnik je med svojim begom popustil orožje in strelivo in veliko drugega blaga.

Na julijski bojni črti je močnejše delovalo sovražno topništvo na kraje in postojanke vzhodno od doline Vallone. Neki sovražni letalec je vrgel eno bombo na Arcordo (Cordevole); ubit ni bil nihče, tudi sicer ni povzročil nobene škode.

× × ×

Novi italijanski topovi.

Iz vojnega tiskovnega stana javljajo vojni poročevalci z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana: Novi daleč noseči topovi, na Francoskem so jih izdelali, ojačujejo nekaj časa težko italijansko topništvo, ki je bilo gotovo že dozdej premočno. Med zadnjo bitko na Krasu, Italijani so izstrelili poldrug milijon krogel, je sovražnik izpremenil svoj prejšnji način obstreljevanja. Svoj težki ogenj je do zdaj razdeljeval v bobnečem ognju na postojanke in v trenutku, ko je napredovala njegova pehota, na tiste kraje in pota za postojankami, kjer je slutil, da so zbrane ali da korakajo rezerve. Ob zadnji bitki na Krasu pa tega dvojnega načina streljanja ni nič več oistro ločil, marveč bobneči ogenj je počasi namerjal zadaj; nad postojankami se je pa izpremenil v ogenj z minami.

Predno je pričel delovati bobneči ali razbijalni ogenj in se pričeli grometi metalci min, je pričel sovražnik že streljati s svojimi najtežjimi topovi. Streljali so ž njimi kolikor mogoče daleč v prostor za bojno črto. Poizkušali so zadevati stane naših poveljstev, da jih osamijo od čet in jim onemogočijo voditi bitko. Četudi se je sovražnemu topništvu večkrat posrečilo, da je prerezalo telefonske in brzojavne zveze, le nikakor ni moglo zrahljati zveze med poveljstvom in najprednejšo črto, ker se je mislilo tudi na ta slučaj in so se ukrenile vse potrebne protidredbe.

»Salviamo Venezia!«

10. septembra je pisal »Corriere della Sera«: »Rešimo Benetke pred uničenjem z bombami!« Od tedaj iščejo rešilnih sredstev. Brama lažunskega mesta v zraku je slaba. To priznava tudi »Corriere«. Celokupna organizacija je zanič. Ko je list tekom šestih dni pretehtal vse predloge za povračilne odredbe, mu je sedaj šinilo v glavo, da je treba poslati italijanske letalce preko Francije na Nemško, da bi bombardirali nemške kraje in tako pritiskali na Dunaj, da bi se obvarovale Benetke pogina. Četverosporzuma teorija o enotni fronti bi se tako na nov način uresničila. Najprej so hoteli v Italiji, da naj bi plačala račun avstrijska mesta ob Adriji. Dejansko je poslal Cadorna, kakor je javil v svojem poročilu z dne 14. m. m., 22 Capronijev nad Trst, ki so vrgli 172 bomb »na vojaške naprave«. Proti temu se je pa v Italiji kmalu dvignil protest, ker so bili zadeti »gente del nostro sangue« (ljudje naše krvi). Zdaj je »Corriere« našel izhod, da bi bilo najlažje mogoče raniti »bloco austro tedesco« z zračnimi poleti preko Francije. Nemško-avstrijski blok naj bi bil itak skupno odgovoren za vsa »barbarstva«, in nemška mesta bi bila lahek cilj, kar se o Bolcanu ne more trdit, kakor so izkusili italijanski letalci. »Kaj nimamo enotne fronte? Ako bi nemški cesar enkrat videl, kako Italijani bombardirajo njegova mesta, potem bi že vplival na cesarja Franca Jožefa — in Benetke bi bile rešene!«

Italijanski letalci se morejo zanesti, da jih bodo na Nemškem vroče sprejeli. Kako slabo gre Benetkam, je priznal v pogovoru z zastopnikom lista »Giornale d'Italia« sam beneški župan grof Grimeni, ki se je pred čitil s prijateljstvom nemškega cesarja. Zahteval je v Rimu veliko milijonov, da bi mogel zadostiti najnujnejšim potrebam. Lastniki in najemniki z bombami razrušenih hiš zahtevajo odškodnino.

Nova zgradba stavb je v Benetkah, kakor znano, zelo draga stvar. In za obrambo mesta ne morejo ničesar storiti.

Ponovna prebiranja v Italiji.

Lugano, 5. oktobra. Osebe, ki so bile prebiranju letnikov 1876—1881 spoznane kot nesposobne, se morajo predstaviti ponovnemu prebiranju, ki se vrši, kakor poroča časopisje, med sredo oktobra in sredo decembra.

Lahi v kraljestvu proti dr. Faiduttiju.

Pod naslovom »Dva izdajalca« prinaša »L'eco del Litorale« naslednjo notico: Iz Lugana nam poročajo: »Corriere della Sera« piše: »Zloglasni monsignor Faidutti, ki je zatajil domovino in postal besen preganjalec vsakogar, ki goji italijanska čustva, ima rodno očetno hišo v vasi Scrutto, občina Št. Lenart (Slov. Benečija). Sedaj je dala občinska uprava izravnati in urediti javno zemljišče pred to hišo. Tako je nastal tam prestoren trg, ki je dobil ime »Battistijev trg«. — Iz te drobne kronike je razvidno, kako ljubijo v Italiji tiste Italijane, ki se častno vedejo v Avstriji in kako izpačene so v blaženem kraljestvu misli o dobrem in złem: — Msgr. Faidutti je bil rojen v Št. Lenartu, toda tedaj, ko je bila ta mejna vasica avstrijska; danes je tedaj Avstrijec, kakor je bil tudi rojen kot Avstrijec. A Battisti? Ali je bil morda rojen v Italiji? — Toda kdo ve, če se »piazza Battisti« v Scruttu ne izpremeni nekoč v »piazza Faidutti«? — Tako piše »L'eco del Litorale«.

Ministrski predsednik Boselli govori v milanskem gledališču.

Lugano, 4. okt. Vsled povabila milanskih intervencionističnih vojnih strank obišče ministrski predsednik 8. t. m. Milan. Ob tej priliki bo govoril v znanem milanskem gledališču Scala, kjer mu namestijo prirediti velike osebnosti in politične ovacije.

Vedno višji vojni izdatki Italije.

Rim, 5. oktobra. Proračun za bodoče leto izkazuje, da so se dosednji mesečni izdatki za vojsko pomnožili skoraj za 75 odstotkov.

Skrivnostna smrt dveh italijanskih častnikov.

Lugano, 5. oktobra. Rimsko časopisje je smelo šele danes poročati o smrti dveh topniških častnikov Vigorelli in Paladini, ki sta umrla ob eksploziji v neki utrdbi pri Rimu.

Znamenje kulture.

Lugano, 5. oktobra. Milansko časniškarsko društvo in italijanska zveza periodičnih časopisov v Rimu sta iz članske knjige črtala vse avstrijske, ogrske in nemške člane.

Divji napadi Rusov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 5. oktobra. Uradno:

Bojna skupina generala konjenice nadvojvoda Karla.
Nobenih novih dogodkov.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

V Voliniji so se tudi včeraj popolnoma izjalovili vsi sovražni napori, da bi zmagali čete četrte armade. Izgube Rusov so bile težke. Ob spodnjem Stohodu je izvajal sovražnik z enakim neuspehom slabše sunke.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 5. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Na bojni črti ob Stohodu več sunkov slabjših sovražnih oddelkov. Rusi so vedno zopet ponavljali svoje divje napade zahodno od Lucka; dosegli niso ničesar. Topništvo, pehota in strojne puške so vselej odbili naskakovalne valove sovražnika. Le severno od Žibila so vdirli sla-

bejši deli v našo postojanko, iz katere smo jih takoj zopet vrgli.

Naši letalci, ki so tudi prejšnji dan uspešno napadali tabor, pripravljene postojanke čet in sovražne kolodvore, so vrgli včeraj veliko bomb na kolodvor Bozysce in blizu ležeče etapske naprave.

Bojna črta generala konjenice nadvojvoda Karla.

Nobenih posebno važnih dogodkov.

Prvi generalni kvartirni mojster:

pl. Ludendorff.

Cesar Viljem pri četah generalnega polkovnika Linsingena.

Berlin, 5. oktobra. (K. u.) Wolff poroča: Cesar Viljem se je podal na vzhodno bojno črto k četam generalnega polkovnika Linsingena, proti katerim je naperjen glavni napad Rusov.

O napadih v Voliniji

poročajo 5. t. m. vojni poročevalci: Rusi tudi včeraj napadov niso prekinili. Naskakovalna krda so se zopet valila proti našim na že znanih točkah pri Koritnici, Vojušnu in pri Selvovu. Prebijalne poizkuse je uvedel ljut topovski ogenj, ki so ga podpirali novi osempalčni topovi. Dasi je sovražnik besno obstreljeval, tudi včeraj niso uspeli napadi sovražne pehote.

Kjer se je posrečilo sovražnim bataljonom, ki so bili navadno pobiti po naših topničarjih, da so prodrli čez ognjeno črto naših topov, jih je pričakoval v naših jarkih železen odpor nemških in avstrijskih polkov, ki so se do skrajnosti borili.

Manjši ruski oddelki so se začasno zagrizli v nekatere kose jarkov, a so jih naši takoj osamili, metali so na nje ročne granate in jih do zadnjega moža pobili; tam, kjer so se bili taki boji v bližini, so jarki do vrha napolnjeni z ruskimi mrlji. Vse napade smo popolnoma odbili, vse naše postojanke so ostale popolnoma naše.

Pri Bóhm-Ermolijevi armadi.

(Vojno poročilo odobreno po vojnem tiskovnem stanu.)

V stanu poveljnika druge armade je izjavil 5. oktobra generalni major dr. Bar-dolff, ki je pridružen generalnemu polkovniku Bóhm-Ermoliju: Položaj na bojni črti se lahko s popolnim zaupanjem presoja. V vojski je že tako, da sovražnik med svojimi navali, ki jih večkrat ponavlja, tu in tam včasih pridobi nekaj metrov prostora; če se, kar je redno, zopet ne vrže. Vsekakor pa tako omejene izpremembe bojne črte le malo vplivajo na celoto. To je tako, kakor med velikim bojenjem na zahodu. Bojna črta je trdna in bo ostala trdna. Avstrijske in tiste nemške čete, ki so podrejene drugi armadi, se prav dobro razumejo. Pametno skupno sodelovanje, prava cenitev dejanj in obojestransko trdno zaupanje tvori temelj skupno priborenim uspehom, i tako bo tudi ostalo. Če nas Nemci v posameznostih prekašajo, povzročajo to okolnosti, ki so starejše kot vojska in ki jih od danes do jutri ne moremo odstraniti. Naši nemški soborilci tudi priznavajo naša dela. Če se tu in tam čujejo glasovi, ki nepoznavajoč razmere drugače predstavljajo obojestransko razmerje, se mora proti njih nastopiti, ne le v korist skupne stvari, marveč tudi iz razlogov svete resnice.

Rusi o poletni ofenzivi.

Stockholm, 5. oktobra. Rusko časopisje se temeljito peča z namenom ruske ofenzive in pravi, da letos vojno vodstvo ne bo moglo več izvesti svojih načrtov. »Reč« piše: Avstrijske čete so zopet dovolj močne, da onemogočijo Rusom osvojitve Lvova. Ruski voji niso več tako spretni in tako sposobni za naskoke, kakor so bili pred tremi meseci; na dobro voljo čet tudi vpliva vojska v postojankah, ki so jo vsilili Nemci Rusom. »Denj« pravi: Rusko vojno vodstvo se mora zadovoljiti z uspehi, ki jih je doseglo do zdaj; letos ne bo več mogoče Rusom prodirati. »Vedomosti« svetujejo ruskemu vojnemu vodstvu, naj se zadovolji z dosedanjimi uspehi trimesečne ofenzive in naj brez potrebe ne izrablja moči za osvojitve Lvova.

Nova ruska milijonska armada.

Curib. Rusija sestavlja novo armado, ki bo štela poldrug milijon mož. Pozimi jo nameravajo izuriti; spomlad pa jo pošljo na vzhodno bojišče, da bi zmagovito končali pričetno ofenzivo.

V bojih z Rumuni.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 5. oktobra. Uradno:

Pri Oršovi so bile naše čete potisnjene proti zahodu. Južno od Petroseny se je umikal sovražnik proti mejnim prelazom. Zvezne čete, ki prodirajo pri Fogarasu, so napredovale čez mesto.

Z erdeljske vzhodne bojne črte se nič drugega ne poroča, kakor da so odbili naši močan rumunski napad pri Szovati.

Uspeh rumunskega sunka, o katerem je sporazum razglašal po svoji navadi pretirana poročila, je znan iz poročil zveznih generalnih štabov. Sovražnik je zapustil hitrejša bolgarska tla, kakor je mogel stopiti nanja. Ujeta rumunska brezlična poročila potrjujejo, da je potek teh dogodkov odločil odločno hrabri nastop našega vrliga donavskega brodovja.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 5. oktobra. Veliki glavni stan:

Zahodno od Parajata je bilo odbitih več rumunskih napadov. Druga rumunska armada, ki je še 2. oktobra napadala v okolici Bekoktens (Baranykut), se je umaknila v dolini Alt za Sinco in se umika tudi severno od tam. Po brezuspešnih z zelo velikimi izgubami zvezanih naporih v Hötzingu (Hatzeger) gorah na obeh straneh doline Strelly (Sztrigy) se umika sovražnik na gore ob meji. Pri Oršovi ob Donavi je pridobil rumunski sunek na prostoru.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Berlin, 5. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina maršala pl. Mackensena

Sovražne napade vzhodno od železnice Kara Orman-Cobatin smo, kakor 2. oktobra, odbili.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 5. oktobra. Uradno:

Ob Donavi je mirno. Izkrcevalno sovravno operacijo ob Donavi pri vasi Rahovo smo popolnoma odbili; noben rumunski vojak se ne nahaja več na našem bregu. V skoraj vseh vaseh, ki jih je bil zasedel sovražnik, so rumunske čete morale, posiljevale, požigale itd. v sramoto narodu, ki pravi, da je kulturen.

V našem ognju in vsled naših protinapadov so se izjalovili v našem ognju v Dobrudži vsi sovražni naporji prodirati na črto Karabudža — Sozular — Amzadža — Perveli. Istotako se je izjalovilo več sovravnih nočnih napadov.

Na ostali bojni črti so živahno delovali topovi.

Na obali Črnega morja so napadla naša morska letala na višini Mangalia neko sovražno vojno ladjo z bombami in jo prisilila, da se je morala najhitreje umakniti.

× × ×

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 4. oktobra. Uradno:

Po nadaljnjih poročilih so v boju, ki se je bil 3. oktobra severno od Amatače, na dobudžski bojni črti, ki se je končal s porazom napadajočega sovražnika, uničile naše hrabre čete sovražnika, ga popolnoma odbile, mu zadale znatne izgube, uničile en sovražni bataljon in ujele 2 častnika in 100 mož.

× × ×

Rumunsko uradno poročilo.

3. oktobra. Severozahodno bojišče: Med boji v Gorgen in Hargitta-gorah smo ujeli 3 častnike in 300 mož in zaplenili smo tudi vojno blago. Med svojim umikanjem na Cainen 29. septembra so ujele naše čete v dolini Aluta 300 mož in so zaplenile 5 strojnih pušk. Zdaj napadajo v gorati pokrajini desnega brega Alute. Sovražnik je ljuto napadel v dolini Itu ob gori Obraca pri Petroseny; ob tej priliki je uporabljal tudi dušljive pline. Njegove napade smo odbili; ravnotako smo odbili sovražne napade pri Oršovi. Na južni bojni črti in v Dobrudži smo dalje ljuto napadali. Na celi bojni črti se je sovražnik zelo ljuto branil.

× × ×

Rumunski poraz ob Donavi.

Zadnja poročila bolgarskega generalnega štaba povedo, da je bil rumunski poraz ob Donavi veliko večji, kot se je mislilo. Gre za dobro premišljeno podjetje sovražnika, ki je hotel priti za hrbet bol-

garsko-turško-nemškim četam v Dobrudži. Prve rumunske napadalne čete so štele 15 bataljonov močno divizijo, ki se je na južnem bregu Donave ustalila; nadaljnje znatne sile so se po posrečenem prehodu prvih čet zbrale ob Donavi; ko so pa naši monitorji razrušili pontonski most, je sovražnik opustil svoj namen, da bi se te pripravljene čete spravil čez Donavo. Protinapad bolgarskih čet, ki so došle iz Ruščuka in Tutrakana, je provzročil, da so rumunske čete, ki se niso prešle čez Donavo, skušale priti na južni breg Donave, da bi pomagale svojim tovarišem, kar se je pa ponesrečilo. Le deli rumunske divizije so se mogli rešiti na severni breg Donave. Največji del se je umaknil od Rahovega proti vzhodu in je padel v roke bolgarskim četam, ki so prodirale iz Tutrakana. Rumunska divizija je bila skoro popolnoma uničena. Veliko zaslugu pri tem ima naša donavska flotilja, ki je razrušila pontonski most in tako onemogočila povratek Rumunov na severni breg.

× × ×

Bitka pri Fogarasu

se razvija tudi dalje v našo korist. Levo krilo rumunske druge armade je vrženo skoro 30 km nazaj; prav tako se je pričelo središče rumunske armade med Bekoktem in prostorom severovzhodno od Hennedorfa s svojim notranjim krilom umikati.

Porazi Rumunov na Eredljskem.

Stockholm, 5. oktobra. Petrograj-ska poročila potrjujejo, da so bili Rumuni težko poraženi. Izredno važne rumunske zveze je sovražnik odrezal. Rumunska armada se je umikala čez popolnoma nepristopne gore; skoraj vse topove so Rumuni izgubili.

Nov rumunski poraz.

Budimpešta, 5. oktobra. Listu »Az Est« brzojavljajo iz Baranykuta, da so naše čete tam Rumune zopet porazile.

V Bukarešti

je bilo, kakor se poroča, dozdaj uničenih 49 poslopij, oziroma so močno poškodovana. Tudi nekaj utrdb je uničenih.

Rusi v Bukarešti.

»Morningpost« javlja 5. t. m.: V Bukarešt so prišle močne ruske sile, da ojačijo posadko v trdnjavi.

Zanimivosti o rumunski armadi.

Njena moč. — Ogromne izgube in njih posledice. — Hrabrost in vztrajnost. — Ubežniki. — Pomanjkanje vojnih izkušenj, slabe bojne utrdbe. — Za Sedmograško! — Oprema rumunskega vojaka. — Rusov čakajo. — Prostaški čin rumunskega častnika.

Rumunske bojne moči se cenijo na skupaj 700.000 mož. Toda v dosedanjih bojih so utrpeli že znatne izgube na ljudeh in materialu. Te izgube presegajo 10 odstotkov celokupne rumunske armade, častniške izgube pa presegajo celokupno število častnikov v mirni dobi. K temu pride izguba okroglo 200 topov ter četrtine artiljerijske municije.

Posledice so že tudi vidne. Neki naš generalštabni častnik opisuje položaj takole: »Ako opazujemo sovražnika iz naših postojank, opazimo, da grade Rumuni na obsežnih delih svoje fronte utrdbe, polagajo žične ovire in grade po več postojank drugo za drugo. Očividno so bili tu prisiljeni ustaviti svojo napredovanje ter skušajo sedaj z utrdbami vsaj deloma nadomestiti pomanjkanje čet. Tu so vrženi iz napada v obrambo.«

Rumuni so dobri vojaki. Tako so ležale posamezne rumunske čete do osem ur v najtežjem ognju naših topov, a ko je naša pehota prešla k naskoku, so jo vendar sprejele s pravilnim ognjem. Druge čete so izgubile do 50 odstotkov svojih ljudi, ne da bi zaradi tega izpraznile svojih postojank. Pripomniti pa treba, da je skrajno odpornost rumunskega vojaka v veliki meri pripisati temu, da rumunski častniki med četami razširjajo govorico, da naši vojaki vsakega ujetnika na najkrutejši način trpinčijo. Kljub temu je prišlo posebno v prvih tednih veliko ubežnikov k našim črtam. Le-ti so pripovedovali, da pride v rumunski armadi poprečno po en vod ubežnikov in beguncev na vsak polk. Vsi rumunski vojaki pripovedujejo, da jih je vojna docela presenetila. Poklicali so jih bili k »orožnim vajam« in nihče ni mislil na možnost vojne.

Velike rumunske izgube si moremo pojasniti po velikem delu ravno s pomanjkanjem vojne izkušnje, pa tudi z nagloma zgrajenimi bojnimi utrdbami, ki se seveda ne morejo upirati našemu artiljerijskemu ognju. V boju na Riebenberga zapadno od Sibinja sredi septembra so bile rumunske postojanke po čisto kratkem obstreljevanju z našimi možnarji in havbicami popolnoma uničene. Tamošnji bataljoni so bili skoraj popolnoma ugonobljeni. Po izjavi ujetnikov so že sredi septembra, torej še pred začetkom večjih bojev, štele rumunske stotnije v Ruamu južno od Sibinja, po-

prečno 200 mož, čeravno so bile formacije že enkrat dopolnjene. Normalno stanje rumunskih stotnij je 260 mož.

Čudno je, da celo ubežniki označujejo razpoloženje v rumunski armadi kot dobro. Vsak posamezni mož je odločen boriti se do zadnjega diha, kajti Sedmograška mora biti osvojena. Očividno se tudi smatrajo Rumuni v osvojenih delih kot bodoče gospodarje, vsled česar doslej tudi ni bilo večjih plenitev in opustošenj. Rumunska poveljstva so takoj vse storila, da porumunijo deželo vsaj na zunaj. Na kolo-dvorih so takoj odstranili mažarske table in napise in jih nadomestili z rumunskimi, Saksonce in Sikulce, ki tvorijo pretežni del prebivalstva, so pa pozvali, naj poslej govore samo še rumunsko, ker da so sedaj Rumuni. Seveda daje rumunsko vojaštvo v vsakem oziru prednost domačim Rumunom, dočim se vede nasproti Saksoncem in Sikulcem kot osvajalet. Vendar pa do kakih večjih izgredov ni nikjer prišlo. Moške prebivalce med 17 in 45 leti, v kolikor jih niso naše oblasti odpravile v notranjost, odvajajo Rumuni v tabore za interniranje. Veliko bogastvo dežele dovoljuje sovražniku, da preživlja malone vse čete, ki stoje na sedmograških tleh, v deželi sami, kar je rumunskemu vojnemu vodstvu vsekakor zelo dobrodošlo, kajti dovažanje čez gore in pomanjkanje zadostnega gorskega trenu mu itak prizadeva dovolj težav.

Vsega je zbežalo s Sedmograškega do tričetrt milijona ljudi. Zanimivo je, da tudi mnogo Rumunov ni hotelo čakati svojih odrešiteljev.

Oprema rumunskega vojaka je prav dobra. Mož nosi v poletnem času bluzo iz dvonitnika in suknene hlače; tudi plašč je suknen. Namesto čevljev nosijo vojaki v veliki meri na Balkanu običajne opanke. Nahrbtnike pa vozijo za četami na municijskem vozu v trenu. Velika podobnost med našo in rumunsko vojno uniformo povzroča nevarnost, da se sovražnik zameja s prijateljem ali obratno, kar bi se bilo že parkrat skoro zgodilo. Rumuni izrabljajo to podobnost za male vojne izvajace. V zadnjem času so pa na obeh straneh poskrbeli za močno vidne znake, na katerih je mogoče spoznati svojega od sovražnika; Rumuni imajo na levem rokavu našit bel križ.

Značilno je, da je v rumunski armadi splošno razširjeno mnenje, da bo trajala vojna samo še tri mesece. Vedno pričakujejo ruskih ojačenj, da bi mogli z njimi nastopiti veliki zmagoslavni pohod. Doslej smo pa na sedmograškem bojišču dognali ruske kosaške patrulje samo v prostoru pri Fogarasu. Ujetih Rusov pa naše čete v zadnjih dneh niso dovedle na nobeno tamošnjih poveljstev.

Obžalovanja vreden slučaj, ki ga je zagrešil neki višji rumunski častnik, se javlja: Polkovnik Gherescu je dal enega našega četovodjo in enega infanterista ustreliti zato, ker v ujetništvu nista hotela prelo-miti prisege in dati pojasnil o vojaških stvarih. Naše poveljstvo bo za take prostaške kršitve vojnih običajev znalo poiskati zadoščenje.

Za Macedonijo in Srbijo.**BOLGARSKO URADNO POROČILO.**

Sofija, 5. oktobra. Uradno:

Na bojni črti med jezerom Prespa in Vardarjem se ne poroča o nobeni izpremembi položaja. Mestoma je živahno delovalo topništvo. Vzhodno od Vardarja je mirno. Na vzhodu Belašica-gorovja se ni nič izpremenilo. Sovražno topništvo je brezuspešno obstreljevalo kolodvor Poraj, a ga je naš ogenj kmalu prisilil, da je moralo utihniti.

Na bojni črti ob Strumi ogenj s topovi, s puškami pehote in s strojnimi puškami. V našem topovskem ognju se je izjalovil poizkus nekega sovražnega bataljona, ki je nameraval prodirati od mostišča Orljak proti kraju Nevolen.

Na obali Egejskega morja je mirno.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 5. oktobra. Veliki glavni stan:

Višino Nidže Planina sovražnik drži. Sicer se položaj od Prespa jezera do Strume ni izpremenil. V dalje trajajočem boju na levem bregu Strume smo zopet izgubili vas Jeniköj.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 4. oktobra. Srbske, francoske in ruske čete zmagovito nadaljujejo svoj pohod in so dosegle v noči od 3. na 4. oktobra črto Pota (zahodno pobočje Kajmakčalana) — ovinek Črne—Kenali—Negocani. Njih desno krilo drži Pisodori ob vzhodni gori Čicevo. V dolini Strume so Angleži odbili ljute napade pri Jeniköj.

Angleško uradno poročilo.

London, 3. oktobra. Zgodaj jutraj smo prodrli iz naše nove postojanke pri Karadžaköju in osvojili del Jeniköja, ki leži južno od ceste v Seres. Dva bolgarska protinapada smo od-

bili. Zvečer so Bolgari s svežimi četami tretjič napadli. Boj traja dalje. Izgube sovražnika so težke.

Srbsko uradno poročilo.

3. oktobra. Na Kajmakčalanu poraženi sovražnik se umika pred našimi četami. Zasedujemo ga na črti Tesalino—Černarika—Lavarika. To reko smo prekorčili. Prišli smo do 500 m južno od Kenali. Francozi so došli do enake višine.

4. oktobra. Med zasledovanjem poraženega sovražnika smo na nekaterih točkah prekorčili Černariko. Odbili smo sovražne čete na gori Nidže in jih prisilili, da so pobegnile. Kolodvor Kenali je v naših rokah. Osvobojena Srbija meri sedaj 200 km² in šteje 7 vasi; ima 45 km dolgo mejo.

Princ Aleksander se vrnil.

Frankobrod, 5. oktobra. Brzojavka iz Pariza poroča, da je grški princ Aleksander odpotoval iz Neaplja v Atene.

Srbija je izgubila 25 odstotkov svojega prebivalstva.

»Nouveliste de Lyon« javlja 5. t. m. s Krfa: Po uradnih podatkih je izgubila Srbija v sedanji vojski nad en milijon ljudi; torej celo četrtino svojega prebivalstva.

Rusi pri Florini.

»Temps« trdi, da se je veliko Rusov udeležilo bojev pri Florini.

Grška vlada za vojsko.

Pariz, 5. oktobra. »Petit Parisien« poroča iz Aten: Kralj bo sklical kronski svet, katerega se bodo udeležili bivši ministrski predsedniki in višji častniki, da se izjavijo o potrebnih odredbah.

Atene, 5. oktobra. (K. u.) Kralj je sklical kronski svet, v katerem se je po navodilih kralja vsak minister zase izjavil za ali proti vojski. Večina se je izjavila za vojsko. Nato je kralj sprejel prošnjo ministrov za odstop. Pričakuje se, da Demitrapoulos sestavi novo vlado, v kateri bodo trije Venizelisti.

Generalni štab na delu.

Pariz, 5. oktobra. (K. u.) »Echo de Paris« poroča iz Aten: Grški generalni štab je največji del vojnega materiala zbral v Larisi. Namen je neznan.

Odstop vlade.

Lugano, 5. oktobra. (K. ur.) Agenzia Stefani objavlja naslednje atensko poročilo z dne 4. oktobra ponoči: Uradno se razglašča, da je grška vlada, ker z zastopniki štirisporzuma v Atenah ni mogla biti v nobenem stiku in ker smatra to kot oviro za razvoj narodnih koristi, prosila kralja, naj sprejme njen odstop. Kralj je ugodil.

Ministrska kriza.

Amsterdam, 5. oktobra. (K. u.) »Tijmes« poroča iz Aten: Kralj se je z večimi državniki posvetoval o sestavi novega kabineta. Sodi se, da se bo sestavilo koalicijsko ministrstvo. Kralj je prejel častitke od 32 častnikov, ki so na Kreti in se nočejo pridružiti narodnemu gibanju.

Venizelos ministrski predsednik?

Lugano, 5. oktobra. Italijanski listi poročajo iz Aten, da bo Venizelos imenovan za ministrskega predsednika.

Trimesečna bitka ob Sommi.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 5. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Na bojišču severno od Somme se je pomnožilo močno delovanje topništva pred napadi sovražne pehote do največje ljutosti. Skoraj na vseh mestih je na naskok pripravljena sovražna pehota obležala v našem ognju. Popolnoma se je tako zrušil angleški napad med selom Nouquet in Courcellette; med Courcellette in Eaucourt l'Abbaye je dospel prodirajoči sovražnik le pri Le Sars do v našo postojanko, kjer je angleška pehota v ročnem metožu podlegla našim; ravnotako se je izjalovil čez črto Rancourt-Bouchavesnes izvedeni francoski napad pred našimi črtami. Med Fregicourt in Rancourt so se večeraj zjutraj ljuto bojevali. Tam smo izgubili nekaj jarkov.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Na obeh straneh Moze živahni topovski boji.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

4. oktobra ob 3. uri popoldne. Severno od Somme so izpopolnjevali Francozi osvojitve med Morvalom in gozdom Tempiere Vas; ujeli so 200 mož, med njimi 10 častnikov. Na ostali bojni črti je bilo ponoči mirno.

Pariz, 4. oktobra ob 11. ponoči: Nobe-
nega posebnega dogodka na celi fronti.
Ob Sommi običajni topovski ogenj, ki je
bil v okolici Belloy in Asseillers srditejši.
Naša epoha je vzhodno od Morvala na-
predovala. V Alzaciji boj s tovi v jarkih
na Bärenkopfu in Reichsackerkopfu.

Angleško uradno poročilo.

London, 4. oktobra. (K. u.) Eau-
court l' Abbaye smo popolnoma za-
sedli.

× × ×

Eaucourt l' Abbaye leži vzhodno
od Thiepvala in Pozieres, južnoza-
hodno od Bapaume.

× × ×

Lugano, 5. oktobra: »Secolo« poroča:
V francoski armadi so skoraj vse dopuste
preklicali. Francija bo najbrž zopet napela
vse sile za novo podjetje.

× × ×

Izgube Angležev.

London, 2. oktobra. (K. u.) »Daily
Telegraph« poroča o angleških izgu-
bah: julija 7071 častnikov, 52.001 mož,
avgusta 4693 častnikov, 123.097 mož;
septembra 5403 častnike, 113.780 mož;
skupaj 17.167 častnikov in 288.878 mož.

Asquith bo zopet govoril.

Rotterdam, 5. oktobra. Asquith bo
govoril o položaju na bojišču 9. novem-
bra na banketu v Guildhall.

Monarhisti v Franciji

delujejo, kakor trdi »Humanité«, zelo
živahno v vojaških bolnišnicah proti
republikli za obnovo monarhije.

Novo angleško nasilstvo proti nevtalcem.

Frankobrod, 6. oktobra. (K. u.) Frank-
furter Zeitung javlja 4. oktobra iz Koda-
nja: Popoldanski listi objavljajo na prvem
mestu poročilo iz Londona, da je poslala
angleška vlada gotovim nevtalcem vla-
dam noto, po kateri bo v bodoče podmor-
skim čolnom v nevtalnih vodah odte-
njeno vsako varstvo mednarodnega prava.

Stališče Venizela.

Rotterdam, 5. oktobra. (K. u.) »N.
R. Courant« poroča iz Londona: Po po-
ročilu nekega dopisnika iz Kaneje od
torka zvečer je nekdo, ki je nastopil
kot odposlanec kralja, vprašal Veni-
zela, če bi v slučaju, da bi se sestavil
nov kabinet, ki bi napovedal vojsko
Bolgariji, prvič bil pripravljen pre-
vzeti predsedstvo, drugič če bi se za-
dovoljil s tem, da bi bila njegova
stranka zastopana z enim ali dvema
ministroma, in tretjič, če bi podpiral
tudi tak kabinet, v katerem ne bi bil
niti on, niti kak njegov pristaš. Veni-
zel je izjavil, da je pod vsakimi po-
goji pripravljen podpirati kabinet, ki
bi napovedal vojsko Bolgariji.

Dopisnik nadaljuje: Kakor stoji
stvari na Grškem sedaj, se more grški
narod zediniti le tedaj, če pride do po-
polne sprave med kraljem in Venize-
lom. Merodajni Venizelisti ne verujejo,
da bo ta novi korak atenske vlade po-
ložaj kaj zboljšal. Dopisnik je vprašal
Venizela za njegovo mnenje. Ta je iz-
javil, če kralj v resnici resno misli, te-
daj naj to dokaže s tem, da odredi
splošno mobilizacijo. Če bo enkrat ta-
ko daleč, potem bi bil čas poklicati
Venizela in mu poveriti sestavo novega
kabineta.

Razburjenje na Portugalskem.

Madrid, 5. oktobra. Na Portugal-
skem vlada veliko razburjenje, ker ho-
če vlada z zopetno vpeljavo smrtno kaz-
ni narod s silo gnati na francosko bo-
jišče. V nekem velikem zborovanju je
bilo več poslancev težko ranjenih. De-
zertacije se zelo pogosto pogosto pojav-
ljajo. Od dveh polkov je ušlo nad tisoč
mož v Španijo.

Kako močna je portugalska armada.

Pariz, 5. oktobra. (K. u.) »Temps«
javlja iz Lizbone: Vsaka treh mobilizi-
ranih portugalskih divizij šteje 33.000
mož.

Poljske vesti.

Vprašanje poljskega jezika pri sodi-
ščih v nemškem poljskem okupacijskem
ozemlju. Z Sónovca so odposlali poljski
prebivalci na varšavskega gubernatorja
spomenico v zadevi uporabe poljskega je-
zika pri sodiščih. Spomenica je imela, ka-
kor poročajo poljski listi, le polovičen
uspeh. Pač pa izide v kratkem tozadevna
odredba glede vpoštevanja poljskega je-
zika pri sodiščih prve instance v Ruski
Poljski.

Naročite „Slovenca.“

Razna poročila.

Nemški cesarjevič o vojski in miru.

London, 5. oktobra. (Kor. ur.) Reuter:
»Times« objavljajo iz New Yorka poročilo
o razgovoru nemškega cesarjeviča z ame-
riškim časnikarjem Williamom Bayardom
Haelom. Med drugim je rekel: Nemški na-
rod je trdno prepričan o tem, da ni mo-
goče prebiti bojne črte na zahodu. Nemi-
čija lahko po potrebi hitro izmenja ojače-
nja med vzhodno in zahodno bojno črto.
Cesarjevič je obžaloval žalostno potrebo,
ker se mora nadaljevati vojska, in je re-
kel, da ni nobenega upa, da se bo vojska
kmalu končala. Vsi generali, častniki in
vojaki bi veliko rajši videli, če bi se ne-
izmerno delo, znanstvene poizvedbe in ju-
naštvo, ki se zdaj izvaja za to, da se bo
premagal sovražnik, uporabili v službi uni-
čenja skupnih sovražnikov.

Zaupni posveti o zunanjih politikah v nem- škem državnem zboru.

Berlin, 5. oktobra. (K. u.) Glavni od-
sek državnega zbora je včeraj okoli 5.
ure prekinil zaupno razpravo o zunanji
politiki in jo odgodil na petek.

Švedska ostane nevtralna.

Stockholm. (K. u.) »Dagens Nyhe-
ter« javlja: Ministrski predsednik Ha-
marskjöld se je razgovarjal z zastopni-
kom »Associated Press« o nevtralnosti.
Rekel je: Švedska se drži od začet-
ka vojske trdno svoje napovedane ne-
vtalnosti na vse strani in in se ji bo tu-
di kljub vsem težavam, kakor upa, dr-
žala. Mirovno posredovanje zdaj glede
na Švedsko ne pride v poštev, ker bi na
obeh straneh žela zato le nevhvaležnost.
Osrednji velisili bi ne bili zadovoljni,
če bi se reklo, da dela Švedska na nju-
no željo; sporazum bi pa sumil, da po-
magamo njegovim sovražnikom; obe
stranki bi rekli, da nismo nevtralni. Čr-
ni seznam sporazuma omejuje pravi-
ce Švedov, katere mora čuvati šved-
ska vlada; upa se, da bo Amerika po-
stopala sporazumno z drugimi nevtral-
nimi državami.

Japonski cesarjevič.

Pariz, 5. oktobra. (Kor. ur.) »Petit Pa-
risien« poroča iz Tokia: Princ Hiro Hito
bo proglašen 3. novembra za japonskega
cesarjeviča.

Podmorski čolni v severnem ledenem morju.

Vardø, 5. oktobra. Norveški parnik
»Kong Magnus« je v Vardø izkrcal po-
sadko, 79 mož, neke ruske in neke an-
gleške ladje, ki so jo torpedirali pod-
morski čolni. Tudi parnik Kong Mag-
nus bi bil torpediran, če bi ne bil ob-
ljubil kapitan, da bo prepeljal moštvo
potopljenih ladij na Norveško.

Gibraltarsko vprašanje.

Pariz, 5. oktobra. »Journal« poroča:
Španski pokret glede na gibraltarsko
vprašanje je provzročil skupen razgovor
vseh strank španskega državnega zbora. V
Madridu bodo zborovali bodočo nedeljo
ljudski shodi, ki jih vlada ni prepovedala,
na katerih bodo razpravljali o neznanih
razmerah, ker je Gibraltar na španski
zemlji še vedno v posesti Angležev.

Pred predsedniško volitvijo v Združe- nih državah.

New York, 4. oktobra. Roosevelt in
Taft sta govorila včeraj ob nekem spre-
jemu na čast kandidatu republikanske
stranke. Vsi govorniki so obsojali Wil-
sonovo politiko. Hughes je rekel: Re-
kló se nam je, da vodi politiko sedanje
vlade vojska; po moji sodbi gre le za
to, da vzdržimo čast.

Washington, 5. oktobra. Nemški
Američani postajajo nepotrpežljivi, ker
Hughes popolnoma molči o tem, kak-
šno stališče zavzema glede na Anglijo.
Nemški Američani bodo najbrž skle-
nili, da se volitve ne bodo udeležili.

Dnevne novice.

+ Vprašanje zasedanja državne-
ga zbora. Stranke v državnem zboru
se živahno posvetujejo o vprašanju
zasedanja avstrijskega državnega zbor-
ra. Včeraj so bile sklicane tri glavne
stranke gosposke zbornice k zaseda-
nju. V sredo so se posvetovali nemški
nacionalci. Tudi poslanci Friedman,
Jäger in Iro so za sklicanje parlamen-
ta. Nemški radikalci pa so proti skli-
canju zbornice in sicer radi »nemške
korist«. V sredo je zboroval tudi polj-
ski klub pod predsedstvom Bilinskega.
Sprejet je bil predlog Bilinskega za
takošnjo zasedanje zbornice. Izvoljen
je bil v dogovoru z notranjim mini-
strom Handlom poseben odsek poslan-
cev, kateremu je izročena stalna oskr-
ba za gališke begunce. Tudi poljski
člani gosposke zbornice se posvetujejo
Dne 2. t. m. se je vršilo v Pragi posve-
tovanje članov gosposke in poslanske
zbornice mladočeške stranke. Posveto-
vanja se pri vseh strankah nadaljujejo.

+ Zaklad za podpiranje invalidov, ki
prejme eno četrtinko od darovnih dnevih
nabrane vsote, pomaga vojnim poškodo-
vancem izdatno preko tistih mej podpira-
nja, ki so zahtevne državnemu podporne-
mu zakladu. On jim nabavlja potrebne
umetne ude, ako jih poškodovancem ni
mogla preskrbeti država, skrbi za dodat-
no nabavljanje in za popravljanje protez,
ki so postale nerabne, ter naklanja invali-
dom pripomočke za posebno zdravljenje
in denarne podpore. Invalidom, ki se vra-
čajo v svoje civilno razmerje in so pod-
pore potrebni, daje civilno obleko, perilo
in čevlje. Oslepelim ali oglušenim vojni-
kom preskrbuje primerna pridobinska
mesta. Poglavitna naloga zaklada za invali-
de pa je ta, da zagotovi vsakomur, ki je
v vojni trpel škodo na svojem telesu, pri-
merno službo ali opravilo. Na ta način
vojni pohabljenec ni odvisen od javne do-
brodelnosti, marveč si more za preživljan-
je potrebne prejemke prislužiti s priklad-
nim opravilom. Zavešt, da je samosvoj in
navzlic svojih poškodb prav tako sposoben
za pridobivanje, kakor drugi, ga dvigne
duševno in ga navdaja z novim življenjskim
pogumom. Saj je po prizadevanju države
in pa zaklada za invalide postal polnovre-
den član človeške družbe in za življenjsko
borbo prav tako sposoben, kakor je bil
prej, predno ga je doletela nesreča. Z na-
klonitvijo denarnega prispevka ob »darov-
nih dneh« more vsakdo odplačati vsaj ne-
koliko tistega velikega dolga, ki ga ima
pri junaških branilih naše domovine. Ni-
kdo se ne odtaja, nikdo ne bodi tako tr-
dosrčen, da ne bi hotel po svojih močeh
sodelovati pri velikem darovanju za bliž-
njake, ki zaslužijo vso našo skrb in našo
hvaležno ljubezen! Na tisoče jih je, ki jim
je treba pomagati.

+ Svarilo proti špekulaciji z zem-
ljišči. Dunaj, 6. oktobra. (Kor. ur.) C. in
kr. poveljnik vojne skupine nadvojvoda
Evgen je glede na dejanske dogodke skle-
nil, da svari proti brezvestni špekulaciji z
zemljišči, ki poizkuša zapeljati kmečko
prebivalstvo pod napačno pretvezo k pro-
daji zemljišč, češ da so zemljišča vsled
vojske postala manj vredna. Nasproti ta-
kemu nepoštenemu postopanju naj se na-
stopi z vso strogostjo; moštvo naj se po-
uči, da vojska vrednosti zemlje in zemljišč
ni le znižala, marveč da je še vedno višja,
od prodaje se zato najodločneje odsvetu-
je. Iz pisem ali iz vprašanij vojakov znani
slučaji kake nameravane zemljiške špeku-
lacije ali zapeljavanja na prodajo zemljišč
se bodo takoj naznanili pristojnemu civil-
nemu sodišču in istočasno tistemu okraj-
nemu glavarstvu, kjer leži posestvo. Polje-
deljsko ministrstvo je glede na navedeno
opozorilo c. in kr. poveljnika vojne sku-
pine nadvojvode Evgena opozorilo politič-
ne deželne oblasti, da so dolžni zastopni-
ki političnih okrajnih oblasti, ki so odpo-
slani v prometno komisijo zemljišč, da po-
zorno pazijo na take pojave in da naj v
danih slučajih glasujejo proti prodaji.

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni
križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta
dobila nadporočnik 87. pp. Valter
Scheichenbauer in nadporočnik 7. lov.
baona Geza Lepey. — Ponovno najvišje
pohvalno priznanje so dobili: stotnik
87. pp. Maks Wolfgang, nadporočnik
87. pp. Gustav Svoboda in stotnik 17.
pp. Edvard Borufka. — Najvišje po-
hvalno priznanje so dobili: poročnik
87. pp. Franc Strommer, poročnik 20.
lov. baona Ivan Fortun, poročnik inženir
genijsko štabne skupine Rudolf
Podkrajšek in nadporočnik 47. pp. Ka-
rel Palm. — Srebrni zaslužni križec s
krono na traku hrabrostne svetlinje je
dobil narednik 87. pp. Tomaž Verze-
gnassi. — Srebrni zaslužni križec na
traku hrabrostne svetlinje je dobil čet-
tovodja 7. trd. top. p. Josip Treven. —
Bronasto hrabrostno svetlinjo je dobil
infanterist 17. pp. Selko Tomaž.

+ Imenovanje v sodni službi. Dunaj,
6. oktobra. (K. u.) »Wiener Zeitung«: Pra-
vosodni minister je imenoval za deželno-
sodna svetnika c. kr. okrajnega sodnika
in sodniškega predstoinika dr. Vladi-
mirja Försterja v Metliki, in c. kr.
okrajnega sodnika Alberta pl. Levič-
nika v Novem mestu.

— Nadvojvoda Leopold Salvator se
je odpeljal iz Zagreba v Varaždin, da in-
spicira tamošnje bolnišnice Rdečega križa.

— Umrli je v Karlovcu polkovnik
Marko Ognjenović.

Ljubljanske novice.

Ij Darovni dnevi v Ljubljani. Spored
prireditve: Danes (petek) samo dobrodel-
ne predstave v obeh kino-gledališčih. —
Jutri (sobota, po odredbi ministrstva za
nauk in bogocastje šole prost dan): a) Po-
biranje dne 4. oktobra od hiše do hiše po-
sameznim strankam dostavljenih nabiralnih
pol ter priglasov za pristop k Avstrijske-
mu društvu za podpiranje vojnih vdov in
sirot. Pobirajo srednješolski dijaki, ki se
lahko izkažejo s posebno poverilnico. Iz-
ročiti jim je tudi dobrodelnim namenom

darovnih dni odmenjene denarne zneske,
ki jih nabirajoči dijaki sprejemajo v nalašč
za to seboj prinesene nabiralne pušice. —
b) Od 10. ure dopoldne do večernega
mraka javno razpečevanje znakov, cve-
lic in kart po mestnih ulicah, trgih in jav-
nih lokalih. Prodajajo mlade dame ob vsa-
kem vremenu. — c) Dobrodelne predstave
v obeh kino-gledališčih. — d) Dobrodelna
predstava v Cesarja Franca Jožefa jubilej-
skem gledališču. Podrobnosti so razvidne
z gledaliških lepakov.

Ij Umrli je danes ponoči gospa Ma-
rija Drogenik rojena Miklauc,
soproga uglednega tukajšnjega veletrgovca,
stara šele 34 let. Bila je tiha, ljubeznjiva,
občespodovalna gospa, ki je vsa živila
svoji družini. Velecenjeni rodbini ob tej
bridki izgubi naše najiskrenejše sožalje.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marjeta Goestl,
občinska uboga, 61 let. — Uršula Stumr-
šek, bivša dekla, hiralica, 43 let. — Kal-
man Biczó, pešec. — Marija Tomažin, pe-
kova vdova, 80 let.

Ij Nakazovanje moke trgovcem in
pekomo izpremenjeno. Moka se bode
nakazovala od sedaj naprej v mest-
nem knjigovodstvu, bivša Galetova
hiša, II. nadstropje, in ne več v mestni
posvetovalnici. — Po moko naj pride-
jo: 1. peki v ponedeljek, 9. oktobra, ob
8. uri zjutraj. — 2. Trgovci in moka-
rji pa v ponedeljek, 9. oktobra, ob deveti
uri dopoldne.

Ij Agnoscirani utopljenec. Iz Ljublja-
nice so nedavno potegnili truplo mladega
moža. Sedaj so dognali, da je utopljenec
izvršil samoumor. Utopljenec je hlapec
Gašper Znidaršič, 20 let star. Služboval je
na Poljanski cesti.

Ij Velikodušen dar. G. Milan Hočevar,
specijalna trgovina mila, pralnih in čistil-
nih potrebščin na debelo in drobno na
Sv. Petra cesti št. 28, je izročil povodom
otvoritve svoje trgovine mestni blagajni
znesek 100 K v fond za oslepele
vojake. Ta človekoljubni čin mladega
našega trgovca je brezdvomno najprimer-
nejše priporočilo za njegovo trgovino, ki
postreza z najboljšim blagom. Občinstvo
bode gotovo vedelo ceniti ta plemeniti čin
in poplačati tako radodarnost z obilimi na-
ročili! Tvrdo priporočamo najtopleje!

Primorske novice.

Tečaj goriške slovenske gimnazije
v Trstu. Na tečajih goriške slovenske
gimnazije v Trstu se je pričel pouk. Po-
učujejo naslednji profesorji: ravnatelj
prof. Ipavec, katehet prof. Tabaj, prof.
Mastnak, prof. Povščič, prof. dr. Pirje-
vec, prof. dr. Lovrenčič, prof. dr. Mi-
schitz. Prvi trije razredi so popolni,
višji razredi tvorijo zaposlovalni tečaj.
Dijaki se še vedno oglašajo. Zato je se-
danja organizacija pouka le provizo-
rična. Zunanji dijaki dobe hrano v vojni
kuhinja. V četrtek, dne 5. t. m. je na-
povedal goriški deželni glavar dr. Fai-
dutti obisk.

Izžrebane obveznice goriškega dežel-
nega posojila. Pri 13. srečanju obveznic
deželnega posojila iz leta 1902. v znesku
1.000.000 K, ki se je vršilo dne 2. oktobra
1916, ob 10. uri dopoldne v provizoričnem
sedežu na Dunaju (dvorec državnega zbor-
ra) so se izžrebale naslednje obveznice:
št. 193 za 2000 K, št. 286 za 2000 K, št. 155
za 1000 K, št. 164 za 1000 K, št. 9 za 200 K,
št. 119 za 200 K, št. 123 za 200 K in št. 144
za 200 K. Deželna blagajna izplača te ob-
veznice od 1. januarja 1917 dalje v nomi-
nalnih zneskih proti povrnitvi dotičnih ob-
veznic in tistih odrezkov, ki še ne spadejo
1. januarja 1917. Obvešča se tem potom,
da se obveznica št. 181 za 200 K, ki se je
izžrebala dne 2. oktobra 1911 in plačljiva
dne 1. januarja 1912, še ni predložila za
izplačilo. — Od goriškega deželnega od-
bora, sedaj na Dunaju. Deželni glavar: dr.

Domenico Rossetti. Ker je svoj
čas irendistično časopisje skušalo
vzbuditi med tržaškim prebivalstvom
mnenje, kakor bi spadal Domenico
Rossetti v galerijo irendentistov, je dal
sedaj tržaški ces. komisar na podsta-
vek Rossettijevega spomenika določiti
slednji verz iz »Sogno di Corvo (Bono-
mo)« — »Vranove sanje«, III. dej., IV.
prizor, ki kaže pošteno avstrijsko miš-
ljenje pesnikovo:

»Ed odio eterno ed irra-
cada in colui che, già dal sangue
nostro generato, ne' secoli futuri
esse potrà all'austro trono infido.«

(In večno sovraštvo in srd naj pade
naden), ki je naše krvi, pa bi mogel v
bodočih vekovih postati nezvest av-
strijskemu prestolu.)

Cesarjevo slavo v Trstu se je letos
vršilo na običajno lep način. Darovale so
se sv. maše po raznih cerkvah ob navzoč-
nosti uradnih in cerkvenih dostojanstven-
ikov. Razveselilo nas je bilo jako veliko
število slovenskih trobojnic. Slovenci so
tokrat na lep način izkazali svojo vdanost

sivolasemu vladarju. Tudi iz Narodnega Doma je visela dolga trobojnice. Nekdo je brez kakšnega višjega ukaza zahteval takojšnjo odstranitev naše trobojnice. Za enkrat se je ugodilo, medtem ko je naša deputacija intervenirala pri g. namestniku, ki je odredil takojšnji preključ protizakonitega ukaza. Tako je zastava potem po kratkem odmoru zopet zavihrala v tržaškem zraku v doneč manifest vdanosti tržaških Slovencev habsburški vladarski hiši.

Otvoritev 40 hrvatskih šol v Istri. Kakor smo že poročali, je sklenila istrska deželna upravnica komisija, da otvori 40 šol v raznih krajih Istre, med temi tudi v Cresu in Malem Lošinjju, ali je za sedaj ostalo vse samo pri tem sklepu, dočim je menda do samega udeleževanja še zelo daleč. Menda je cela stvar obležala pri deželnem šolskem svetu, najbrže vsled odpora od gotove strani. Zdi se, da ima kljub sedanjemu položaju renegatska klika v Istri, posebno v neklih okrajih (n. pr. v Lošinjju) še dosti moči. Hrvatske šole v Cresu in Malem Lošinjju so še vedno v »Družbeni« reži, katera nosi vse stroške za njihovo vzdrževanje, pa za sedaj se še niti ne more govoriti o kakem olajšanju »Družbi«. Napačno bi bilo misliti, da »Družba« sedaj ne rabi toliko podpore. Nasprotno, »Družba« rabi sedaj več pomoči kakor kdaj poprej, ker so se ji dohodki zelo zmanjšali, a razen tega ji tudi c. kr. vlada ne izplačuje nobene podpore (»Obzor«).

Velika deputacija z otoka Krka, v kateri so bile zastopane vse župnije in vse občine otoka, se je poklonila včeraj gospodu namestniku, ekselenci Fries-Sketetu, da mu izrazi v imenu naroda udanostne čestitke povodom vladarjevega godu, da mu zagotovi udanost in zvestobo Hrvatov na otoku, da mu predloži razne želje, in prošnje glede aprovizacije, in slednjič, da mu sporoči, da so občine slavnega generala Borojevića, tega junaškega branitelja naše zemlje, in njegovo ekselenco imenovala častnima občanoma. Gospod namestnik je sprejel deputacijo zagotovivši, da je popolnoma uverjen o udanosti in zvestobi Hrvatov in Slovencev. Iz privatnega razgovora gospoda namestnika s člani deputacije so si posneli zagotovilo, da hoče vlada v bodoče v svojih odredbah primerno uvaževati slovenski in hrvaški element v Istri.

Za istrske invalide. Deželna upravnica komisija mejne grofije Istre je izdala na prebivalstvo naslednji poziv: Istrani! Mi, ki na naši rodni grudi, na našem ognjišču, v krogu naših družin trepetamo vsak dan, vsak čas s tesnim srcem za usodo naših junaških bojevnikov, bodisi sorodnih ali nesorodnih, ki na raznih bojiščih branijo ogroženo našo domovino, mi, ki daleč od neštevilnih nevarnosti, od zasede, od težav in grozot te vsiljene nam vojne, goreče hrepenimo, da bi zopet ugledali med seboj naše drage, mi ne moremo drugače, nego da se brinemo za naše rojake, ki so postali v vojni v velikem številu za vedno pohabljeni; bratsko moramo poskrbeti, da bodo mogli dostojno živeti, kakor so tudi druge dežele v cesarstvu storile za svoje rojake.

Nikdar ne bomo dopustili, da bi bili naši rojaki prisiljeni, stegati roko po miloščini, prisiljeni preživeti svoje ostale dni v bedi in ponižanju, marveč hočemo, hvalježi za žrtev, katero so doprinesli domovini, skrbeti, da jim oblažimo boli njihove telesne bednosti.

Ker istrsko prebivalstvo in tako tudi junaki, ki se bodo povrnil z bojišča, pripadajo ponajveč kmetijskemu stanu, se zdi najprimernejše, snovati kmetijske naselbine v Istri, tembolj, ker bo primernih zemljišč dovolj na razpolago. V teh kmetijskih naselbinah bodo mogli invalidi in njihove družine s primernim delom, ki jim bo odrejeno po njihovih sposobnostih, pošteno zaslužiti svoj kruh! Istrani! Odzovite se pripravljeni in velikodušni tej nameri! Naj vsak brez razlike jezika in stanu pomore, da se čim preje osnujejo kmetijske naselbine v Istri; tako se oddolžimo domovini in trpečemu človeštvu. Denarni darovi naj se pošiljajo deželni upravnici komisiji mejne grofije Istre v Poreču. Zaklad, ki se zbere s temi darovi, bo služil za poravnane gradbenih in opremljenih stroškov za potrebne kmetijske hiše, hleve itd. ter za nabavo kmetijskega orodja, živine in drugega. — Za deželno upravno komisijo mejne grofije Istre: Predsednik Lasciac s. r.

Lagerzeitung für Wagna — Gazzeta d'accompagnamento di Wagna, katero izdaja c. kr. štajersko namestništvo v Gradcu v italijanskem in nemškem jeziku, objavlja pod rubriko: Seznam beguncev italijanske narodnosti iz Gorice in okolice, imena naših slovenskih beguncev iz slovenskih gorjskih okoliških vasi, došlih v Wagno, s skrajno popačenimi italijansko pisanimi naslovi ljudi in vasi, kot na primer: Zottig Maria, San Michele, Sillig Vincenzo, Bi-

glia, Abramich Caterina, Bucovizza, Ferglie Giosefa, Racogliano; Bramich Orsola, Vertoiba; Tomsig Savogna itd. Tudi ti naši ljudje naj figurirajo pred svetom za Italijane?

Zaplenjeno imetje. Uradni list razglasa sklep tržaškega deželnega sodišča, po katerem se zaplenja imetje dr. Viktorju Cesciuttiju, odvetniku in bivšemu podžupanu v Gorici, sedaj odsotnemu, ker je utemeljeno osumljen, da je zakrivil zločin proti vojni sili države v smislu § 327 voj. k. z.

Mirenski grad je, kakor poročajo očividci, porušen.

Poročnik padel. V torek je padel na goriskem bojišču v zračnem boju nek naš letalski poročnik. Tragično je, da je ravno isti dan dobil obvestilo o smrti svoje žene. Bil je pokopan včeraj v Ajdovščini z vojaškimi častmi.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil Albert Kravos iz Malih Zabelj, občina Sv. Križ na Vipavskem.

Smrt goriske begunke. V Mokronogu je umrla dne 26. septembra vsled prestanega strahu in naporov šinigoj Ivana, veleposestnikova soproga iz Dornberga, stara 52 let. Ugledni družini naše sožalje!

Iščem

stanovanje

(2 sobi, kuhinja in pritlikline) v Ljubljani ali v njeni bližini za 1. november. Posredovalcu 20 K nagrade. Ponudbe na upravo lista pod št. 34.

Naročajte „Slovenca“! 100 kron nagrade

dobi oni, ki more dati kaka pojasnila o utopljenki,

ki je dne 24. septembra t. l. pri papirnici v Vevčah izginila v valovih. — Neznanka je kako 45 let stara, lasje nekoliko osiveli, obleka črna, krilo, bluza rdeče-rujava, progasta vrhna jopica. — Pojasnila naj se pošljejo na naslov: **ADOLF KLUGER**, četovodja kr. ogrskega črnovojn. del. oddelka 16/1, 2347 Dev. Mar. v Polju.

Sprejme se takoj

hlapec za konje

(tudi starejša moč) proti dobremu plačilu. Vpraša naj se pri tovarni barv v Dolu. 2308

SUHE GOBE

črno in rdečo deteljo, kumno, janež, repno, korenjevo, razna travna in druga domača semena, prazne vreče kakortudi vse vrste deželnih pridelkov kupuje **SEVER & URBANIČ** Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Kdo želi posoditi proti plačilu oziroma prodati

lovskega psa

braka posebno za zajce. — Mogoče ga ima kdo izmed primorskih beguncev na razpolago. — Ponudbo na upravnistvo „Slovenca“ pod št. 2315.

Proda se

v bližini Ljubljane lepa,

enonadstropna hiša

z dvema verandama in vrtom tik ob vodi ležeča. Vsa hiša je popolnoma in lepo meblovana. S hišo se lahko dobi gostilniško koncesijo in trafiko. Primerna je tudi za trgovino in vsako drugo podjetje. Resni kupci naj pišejo pod »Ugodni nakup 33« na upravnistvo „Slovenca.“ 2304



Potrti neizmerne žalosti javljamo vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest o prezgodnji smrti naše nepozabne iskreno ljubljene gospe, oziroma matere, hčere in sestre, gospe

MICI DROFENIG roj. MIKLAUC

ki je dne 6. t. m. ob pol 1. uri ponoči previdena s svetimi zakramenti za umirajoče mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb se vrši v soboto dne 8. okt. ob pol 4 uri iz hiše žalosti Gradišče št. 8 na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1916.

Dr. Radolf Miklauc,
Ing. Pavel Miklauc,
brata.

Fran Drogenig,
veletržec, sopro.

Emilija Miklauc,
mati.

Engelhilda, Herta, Marion, otroci.



Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalno vest, da je umrl naš predragi sin, oziroma brat, gospod

Dr. Rafael Petrič

sodnijski praktikant

po dolgotrajni, mučni bolezni, večkrat previden, dne 4. oktobra v deželni bolnici v 29. letu svojega življenja.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek ob 4. uri na ljubljansko pokopališče sv. Križa.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev.

V Strugah pri Dobropoljah, dne 5. oktobra 1916.

Žalujoči ostali.